

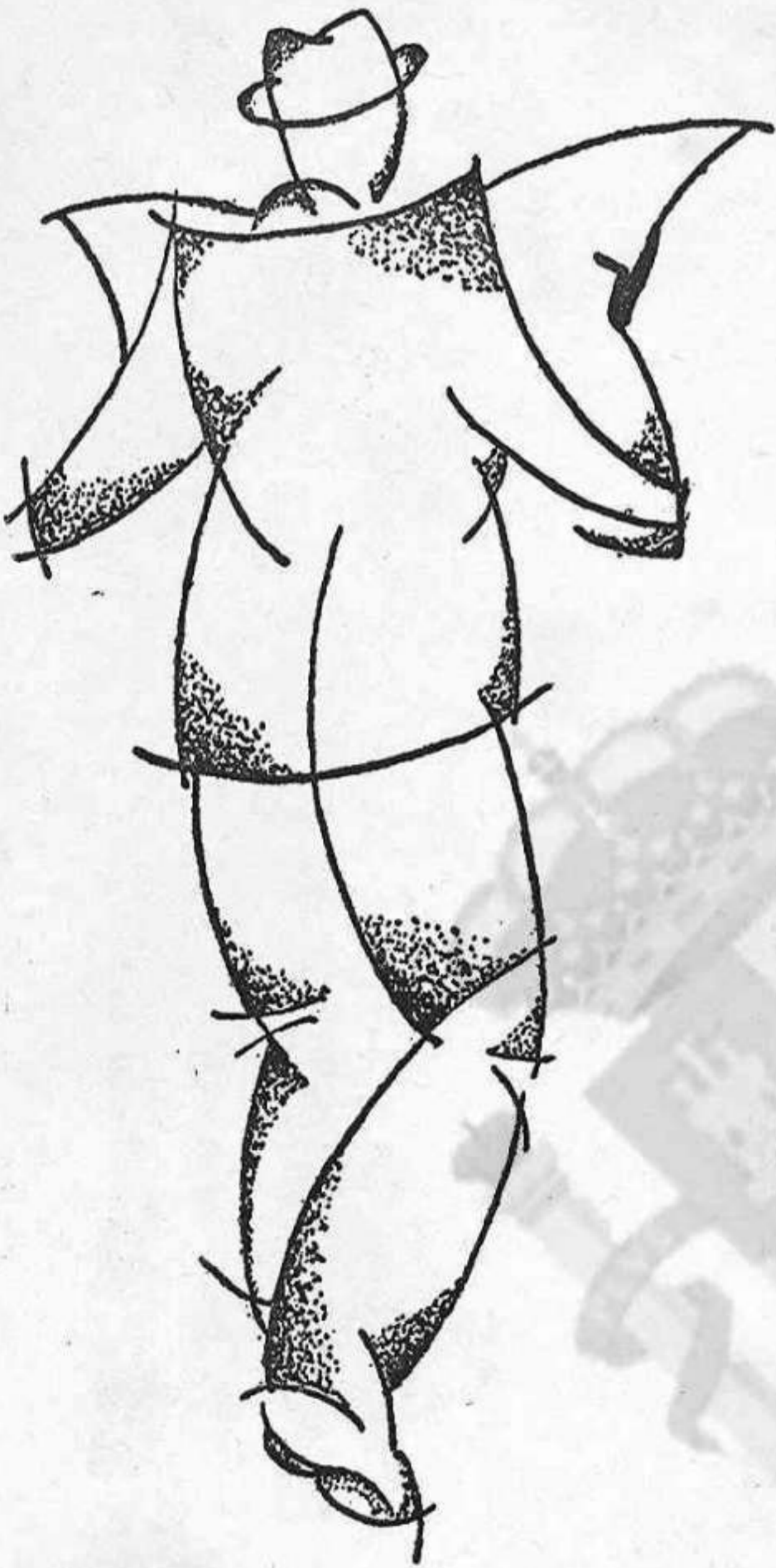
Pedro Casademunt

PRECIO: 15 CTS.

la galeria

REVISTA

SEMANAL

sumario

EMPORDANESOS, O CATALANS?, per R. V.—CRÓNIQUES D'ORIENT, per JOSEP GIBERT.—RELLISCANT, per G. BUCH.—LA MARASTRA, per SALVADOR MENCION.—DE BARCELONA ESTANT, per MIRADOR.—ELS PUNTS. COL·LABOREM A L'OBRA.—ADIÓS, per CONRADO SABUGO.—DAMUNT LA SORRA, per KOLIN.—RAMBLEJANT, per KOLIN — ESPECTACLES, per ZENON.—NOTAS.—SPORTS.

ANO II

Núm. 32

FIGVERAS

Miércoles

16 Julio 1930

Redacción y Administración
CERVANTES, 2 (Entl.º)

Centro de Venta y Suscripción:
Libreria Batllósera, Ingenieros, 3.

IMPRESA

PER TOTA MENA DE TREBALLS DEL RAM

IDEAL

Empordanesos, o catalans?

per R. V.

Ara, que ja estem de cara a la proposta d'una imminent Diputació Unica; que amb l'excusa de fonamentar-la amb el dret innat i instintiu del lliure determinisme aplicat als pobles (autonomia), hom diria que es pretén acaparar totes les activitats de les quatre províncies catalanes sense preocupar-se dels drets i prestigi de llurs riques comarques, a benefici i favor de la sola ciutat centralitzadora, Barcelona; bé ens cal parlar i bregar a nosaltres els empordanesos, —que de cap de les maneres ens conformem amb aital pretensió—, i collint el mateix principi bàsic d'autonomia, del reconeixement explícit i legal de la nostra personalitat pairal, raó de la nostra existència i actitud que ens mena.

Avui només establirem i remarcarem la diferència fonamental que trobem de dir-se empordanès, o bé català.

Ara com ara, a la grossa multitud, el públic nombre dels nostres dies, afeinyat res més que per la violència del dret al viure, i també força per la frivolitat que ens impera, venia com l'anell al dit, admetre amb significacions semblants, l'anomenar-se català, o ser empordanès. Pla bé la veien però la diferència—no pas de molts anys reculant—, els nostres avis quan parlaven, amb aire de si és o no és mofeta, del fet d'haver estat un conveï "a Barselona", o d'heure-se-les amb algun personatge d'aquella ciutat.

Per ells, pels nostres avis, els barcelonins eren una mena d'inxes ridícols i escanyolits pagats del crèdit de veni'ns a civilitzar i amb l'ús de poguer macular les nostres més venerades tradicions i sentiments. De si ho entenien malament o bé els nostres avis, pensant així no creiem pas necessari dir-ho. El sol fet de sentir-ho ells, ho hem heretat nosaltres.

Acostem-nos doncs a aquell sentiment instintiu dels nostres avis que els feia declarar una ben marcada dissemblança entre d'ells i els barcelonins.

Ben segur que per un excés de sentimentalisme havia arribat una hora de creure'ns, nosaltres els empordanesos, la perllongació d'altres gents que són els catalans. Ben segur que la tosca del temps n'havia esborrat de les nostres

memòries el privilegi inefable de que som primers d'entre els primers, i fita d'origen per d'altres que de més tard ens conegueren i a casa se'ns afincaren per fer-ne certa la dita nostra "d'hostes vingueren que de casa ens tregueren".

Ben segur que és ben de doldre de haver arribat fins l'extravagància de posar un foc i un afecte per la salvació i floriment de les coses dels altres més abrandat que no pas pel de les nostres pairals.

Ben segur però que en pendrem un galan xic més d'escarment i farem més atenció per casa, que tant s'ho val. Ben segur que no ens ho creurem més que els empordanesos hàgim de confondre'ns amb els catalans; si bé respectà'ls, quan ells ho facin.

Qui érem i soms els uns; qui foren i són els altres?

Nosaltres els empordanesos, venim de molt lluny; molt lluny, atenguent-nos a l'espai del temps. Soms empordanesos ja d'abans que els homes deixessin consignat llur rastre pels sorrals de la vida.

Ho soms d'abans que els massalotes ens vinguessen a batejar amb el nom que d'ençà d'ells encara portem: Emporitans o empordanesos; gent de plaça pública, gent de comerç; de comprar i vendre, de mercadejar.

Els empordanesos soms doncs pel mateix valor etimològic del nostre nom gentilic, mercaders, marxants. Ells, els grecs, en arribar a les arenades de les nostres platges varen trobar-nos ja fent les rotllanes del mercat i de les fires; ja veieren que amb nosaltres fóra de bon tractar, i poc s'hi entretingueren en pensar si els llocs eren avinents per bastir-hi viles; sobradament es veia que

tots els indrets eren bons per fer-hi tractes amb nosaltres. Què té d'estrany que aquelles viles florissin tan magestuosament i depressa! Què té d'estrany que encertessin tan justament l'emplaçament, si tots els llocs eren bons!

Perxò podem veure que sempre d'entre totes, l'Empordà en té de ben reixida i bona pubilla, una vila germana major, pas marastre de totes les moltes altres parelles que li fan colla. I podem veure que en lo més pregon del temps aquesta bonica pubilla se diu Empúries (i fa de mare), després Castelló, avui Figueres. Notem però com ensems de ella llueïxen Rhoda, Peralada, Torroella, Palamós, San Feliu, La Bisbal, Tossa.....

Res li fa mudar de cercles a l'esperit de la nostra raça; res los hi fa i els feia, canviar les places i els mercats als nostres marxants, que som nosaltres mateixos com queda dit, mentre salvessin el prestigi del nom i l'àrea pairal, que són: la comarca i ésser empordanès. Recordem les estrofes de la cançó:

"tot és camí, tot és drecera,
si us deu la mà."

Resta ferm que els grecs de Massàlia ens batejaren, de bell nou, car érem una Indigècia ben pròspera i potent quan ells vingueren. Ho proven muralles sòlides i gegantes. Ho proven la pressa dels grecs en bate-hi numerari, que no planyien pas.

La nostra llevor no cal pas que ens proposem cercar-la; fóra un treball infructuós i feixuc, car les boires de la història confonen els más savis i atrevits intents de trobar l'origen del poble empordanès.

Conformem-nos de sapiguer que som tan vells com els més vells; que som empordanesos de tota la vida; que érem ja algú quan molts i molts d'altres no eren ningú, que el "foedus"—el pacte—era cosa ben freqüent celebrar-lo del començament que ja Empúries ramblava, volem dir que feia goig. D'això

Consultori Mèdic-Quirúrgic JUBERT

MALALTIES DE LES CRIATURES - - - MALALTIES DE LA PELL
CIRURGIA INFANTIL - - CIRURGIA DELS OSSOS - - DIAGNÒSTICS

Traslladat: Plaça Constitució, 7, pral.

G I R O N A

n'hi ha un bon grapat de centúries; encara havien de transcorre molts de segles perquè es parlés de la vinguda del Messies amb el nom de Crist. Erem gent gran, ben gran en aquests temps. Pal·lidirem quan els gots i els alarbs; rebrotàvem un temps; i patiem amargors lassables fins que s'arremoraren ardits els nostres vells, notats sots la designació de remences.

Com patien els remences? Escolteu: "Tanmateix la situació del remences era, en conjunt, deplorable. Si la subjecció al senyor directe del predi amb "jus maletractandi" era ja estretíssima i posava el pagès enterament a mercè del senyor, quant més no ho estaria en ajuntar-se, com succeïa moltes vegades, les qualitats de senyor directe i senyor del castell termenat, i, sobretot, quan s'hi afegia, i això no era rar, la de posseïdor per concessió especial de la corona, de la jurisdicció civil i criminal del territori. La reunió en una mà del domini i la jurisdicció, sostraint per complert el pagès a la protecció tutelar del poder públic, reblà les cadenes de la seva dependència".

"El senyor o propietari tenia sobre els homes adscrits a la gleba el dret de mal tractament (jus maletractandi). Aquest dret consistia a poder tenir-los presos, i amb grillons i ferros als peus". (1).

Això els pervingué d'ençà dels castlans. Abans ells eren ben lliures i lliberals, deslligats. Ara els tenien amarrats, però de quina guisa?

Aquests castlans, qui eren? Quan comencen de despuntar? —Per llà l'onzena centúria, surten, neixen els castlans. El sol se cobria de castells per conservar el pam de terra que s'arrabassava als moros que se n'havien emprat de temps abans. Llurs propietaris però dins d'aquests castells hi posaven uns custodis, uns guardians, que no tenien pas d'altra feina que procurar pel seu senyor que els hi havia encomanat la guarda d'aquells llocs forts. Aitals guardes, aquells castlans o catlans, s'excediren però, hi estrenyent els cargols, com qui ajusta la fusta, prengueren les llibertats emporitanes o empordaneses; les llibertats dels lliures i lliberals mercaders que llavors de l'avior havien batejat els nostres mestres de la Hel·lade

(1) Fragments copiats per A. Rovira i Virgili en sa "Història Nacional de Catalunya", de l'obra "El règimen señorial etz" de E. de Hinojosa.

Sastreria SANCHEZ

Horno Bajo, 8

FIGUERAS

Invita a su distinguida clientela y al público en general a examinar las novedades de la temporada.

Modelos exclusivos tanto en las telas como en el corte y confección.

(Grècia). Als empordanesos se'ns empenyia doncs molt enrera alsapremats pels catlans, i fins sonava altre nom gairebé d'una expressió gentilica; ja no érem empordanesos, homes lliures i lliberals; se'ns feia "pagesos", esclaus del "pagus", de la masia, que abans era la nostra casa, la morada pairal. I érem pagesos, però de "redimentia", o remensa, amb dret de poguer-nos deslliurar "pagant", dels qui sense dret ni just ens havien jumat. Ai! de les íres contingudes; ai! de l'ofeg que un jorn se deslliurés! I talment fou; matances grosses; devastacions, incendis, de tot s'hi troba en les espantables però santes i sanes revoltes dels nostres passats remences. Via fora los castlans! Via fora el General, que els permetia! I el General era la Diputació de Barcelona que aposta els seus braços amb els feudals, no sols res feia per llevar-nos, als empordane-

sos, del jou de castlans, sinó que ens empitjorava, donant-los-hi la raó i declarant-los de dret.

Veieu dons com els empordanesos, tot i comprenent l'interés dels catlans, que s'entestaven en conservar per a ells el que no era seu, no podem sentir-nos catlans? No és pas petita la distància que hi corre d'un empordanès, home marxant, comerciant, ampla i obert, a un catla (català), conservador de castells i amparador de feudataris que converteixen els homes lliures en pagesos, esclaus del pagus.

Som i serem de l'Empordà i del Món; pas menos d'això.

Kiosko de tota mena de diaris, revistes, etz., per a vendre a Port-Bou.

Raó: F. COROMINAS.—Carretera de Roses, 24.—Figueres.

Cròniques d'Orient

per JOSEP GIBERT

Les Korés de l'Acròpolis d'Atenes

Com me l'estimo aquest petit museu de l'Acròpolis aniat com una aureneta en un recés discret del roquicer! Ell no té gaire més d'una decena de sales, però elles guarden obres mestres. Ell és acollidor, gai, ple d'una frescor silenciosa comparable a la d'un rierol amagat entre joncs, canyissos i pollancs.

Quan el cos, aixafat per la calor i per la perfecció del més sublim dels temples, es ve a somniar dins la quietut de la seva ombra, s'hi descend com vers a una font bosqueirola per una escala que el separa del món; quan se'n surt, el Partenon no ens sembla altra cosa que una decoració sublim. Aquí s'hi tro-

ben els seus actors en llur actitud i llur posició: el gos, la xibeca, la serpent, els guerrers, les verges, el còrcers, els filòsofs i els déus. Hom hi descobreix cadascun dels familiars de la casa sagrada. I la sola i admirable sala de les Korés és prou per fer oblidar un moment a lord Elgin i el seu bàrbar saqueig de l'Anòpolis.

Les Korés, o Korai, si adoptem la forma grega, són aquelles humils estàtues que, sacrificades a la concepció superba de Pericles foren enterrades quan el geni d'Ictinos volgué edificar el Partenon i l'Erecteion. Fou vers 1885 que escombrant aquestos monuments, les Korés fo-

rentrobades; són unacincuentena, formes i fresques, que guarneixen una molt petita sala. Anem cap a elles. Hem vist ja el «Moscofor», «l'Atena ergané» i «l'Atena sentada». Es sent que, pacientment, a través el curs del temps, l'esculptor, ja hereter d'una llarga generació d'artistes, ha cercat d'alleugerir les línies al començament rígides, aspres. S'endevina la seva psicologia. Es comprèn que, no solament ell poseïa l'amor del seu ofici sinó també el culte a la lògica, i el de l'harmonia de la música. Ell era de la raça d'aquells terrissaires i d'aquests coroplastes que a l'exemple del chor per la tragèdia, foren els actius intermediaris entre els virtuoses dels cànons clàssics i els obscurs artisans que es preocupaven de Natura. Aquell qui féu aquestes estàtues de les Korés es el fill de Micenes i de la Creta. Per son ensenyança, la seva tècnica li venia del més enllà les mars, de l'Egipte, del bloc rebaixat mitjançant l'esquadra i el compàs.

La primera forma de raonament esculptural féu del triangle una testa i del quadrat un cos; es la Nikandra del Museu Nacional d'Atenes. Però l'estatuària de la Grècia mística posseïa massa l'adivinació del ritme per quedar-se dins l'arbitrarietat d'un simbolisme plàstic. Procedent de la talla directe, el marbre que ell utilitzava se li obrí com un poema on les venes teixien una xarxa de vocals. Des els primers Xoanons s'apercebeixen ja les dones. L'art del tallador de pedra es deplegava paral·lelament al del poeta i del filòsof per l'exercici de l'harmonia, de l'equilibri i de la raó. Lògica, no és pas per una circumstància casual que Sòcrates representa l'al·liança dels coroplastes i dels savis!

El subjecte, un verb i l'atribut. Aquest es el dogma formal que l'estatuària arcaica cercava. L'esculptor seguia siguent un constructor, un arquitecte que apropiava el seu ofici a les lleis noves de l'esculptura. Ell es sentia segur de son criteri i ell creïa com Pigmalió que també les coses tenien una ànima. Progressivament, amb el seu cervell de lògic i de geomètra, el seu ull d'àguila i el seu cor de poeta, ell es lliurava de la matèria. I, quan ell havia finit la seva obra, ben de vegades, ingenuament, com l'esculptor d'aquella estàtua del Museu Nacional, inscriví el seu nom damunt la basa: «Alxenor el naxiota m'ha fet; però veieu-me!».

Cert, ben sovint, hi és el motiu de

CLINICA DENTAL

Ll. Coll de Cendra
Odontòleg

Casades de Còdol, 5 pral. FIGUERAS

sentir un cert orgull. L'artista anònim que esculptà els vostres cossos maravellosos, oh Korés!, ha fet més que traduir les línies. Els vostres ritmes insensibles, però reals, ell els ha, en certa manera, inventats. Ell ha desplaçat els vostres braços, els vostres peus; ell ha modificat els vostres aploms. I, sortit primitivament de la columna, ell us imprimí aquesta cadència que arriba a la seva estilització suprema en el Auriga i que marcarà més tard el seu triomf en el vol gloriós de les Nikés.

Elles no tenen pas totes la mateixa cara, però elles es semblen com convé es semblin dues germanes. La mà damunt la roba florida, el tors semblant a murtre d'Asia, l'estàtua s'allarga i s'alleugera, mústega la seva garba de flor sense res perdre de la seva densitat. Oh! Korés, vosaltres sou victòries en repós. Vosaltres us sembleu a aquestes cariàtides que sostenen somriguent el pes del pòrtic de l'Erecteion. Com elles, cadascuna de vosaltres es dissemblable de les seves veïnes malgrat la quasi uniformitat aparenta d'actitud i de gestic. Jo hauria volgut donar-vos un nom, una identitat, una família. Però el catàleg que us diu no porta més que els números dels vostres socles, i per estranya paradoxa sols nomena l'Enfadada.

Totes són belles, totes mereixen una menció menys breu. Veiem aquella que nomenaré la Pensadora amb els plegs del seu xitó, qual canelura divideix les seves cames. Sobre totes tu vetlles, filla d'Antenor que et dresses amb la teva talla gegantina en un sol bloc de dos metres. Barreja de gràcia i de vigor, tu juntes a l'esllanguiment de la Jònia tota l'el·legància del Atica. Damunt les teves espatlles d'una corba afortunada els teus cabells hi tomben en pesades trenes. Antenor, fill d'Eumaros, ha cregut bé d'inscriure el seu nom en la teva basa. Ell esculptà també les estàtues d'Armodius i d'Aristogito, executors de tirans. Tu li servires d'esplai dins l'auste-

ritat de la seva comanda. Cap de les teves germanes ens ha confiat el nom d'aquell que la va parir, són bordes. Sols Antenor t'ha llegitimat creienta perfecta. I ell tenia raó. Tu t'avances com una deesa, la testa damunt el teu coll de columna, justa a l'inclinació precisa; tu camines amb majestat arramangant quelcòm els plegs dels teu xitó, i, per damunt la colla de les teves companyes tu hi domines, serena i clara.

Aquella, però, que jo més estimo és la pèl de panotxa que mira vers la sala veïna potser enamorada d'aquell cavaller del bell cavall de cames nervioses i crinera d'un marbre averdonat com el bronze. I davant teu jo em pararé, petita koré, la «bufafocs» de les teves germanes. Tu que vens del mercat, tu, la més humil, calçada de pantufles matinals qual cuïro roig empresonen encara els teus peus tan petits. En la mà tu hi portes una corbella, sinó és una cistella. Les teves cames són curtes, i curts són també els teus braços molçuts, acostumats que els tens a collir les granes, pastar la farina i rentar la roba en el Cefis. Tu, la serventa, la casolana, l'estalviadora, amb el teu aire una mica pagès i tota la teva força de filla de poble, sembles una forastera en aquest lloc. El teu cos es penjat en davant, com sots el pes de la fadiga. Les teves anques, una mica massa plenes, contrecorren el cànon normal. Però Atena t'ha reconegut perquè tu venies de lluny, com les teves companyes de Tanagra, per portar a la ciutat sense collites, les faves, les figures, l'oli, el forment i els fruits de la terra feconda. (Acabarà).

Hom no permet la reproducció.

RELOJERÍA Y FINA MECÁNICA
Bernardo Abenza

(Sucesor de Jerónimo Batlle)
Reparación de Relojes y aparatos de alta precisión.—Taxímetros.—Contadores kilométricos.—Voltímetros.—Gramófonos. Todas las reparaciones son garantizadas
Rutlla, 27 FIGUERAS

Banco de Figueras

de L. VERGÉS VILANOVA

CAMBIOS DE MONEDAS — VALORES — SUSCRIPCIÓN A EMPRÉSTITOS —
CUPONES — GIROS — IMPOSICIONES Y DEMÁS OPERACIONES DE BANCA

Casa de Confianza, Economía y Reserva

LUBRILICANTES

“SILKOIL”

LOS MEJORES

La millor tuberia a pressió

URALITA

AGÉNCIA I DIPÓSIT
PER ALT EMPORDÁ

SALVI FÁBREGA
LASAUCA, NUM. 20 00 FIGUERES

RELLISCANT

per G. BUCH

Veritablement, és visquent com se aprenen les coses. I jo demano poguer viure molts anys per apendre, car cada dia se'n saben de noves. I la que avui he sapigut és digne d'ésser coneguda pels meus llegidors.

Si pas en el nostre, en altres països, fins anys enrera es contentava de demanar el divorci per les tres raons que eren llimitadament admeses pel Còdigo Civil. De no haver-hi pas causa per una condemnaó a una pena aflióiva o infamant, adulteri o injúries greus, al marit mai se li hauria ocorregut desbarrasar-se de la muller i la muller no hauria deixat de suportar al marit.

Però, la marxa de la nostra civilitzaó moderna innovant en tots els aspectes de la vida, ens reservava, en matèria de divorci, com en tantes d'altres, mantes sorpreses.

Un digne espòs acaba tot darrerament de demanar el divorci pels tres motius següents: ell recrimina de primer a la seva muller el que portí els cabells a lo "Papitu", i, ademés, sembla que ella fuma com un bombero i que, per fi, condueix un auto com un xófer.

Aquest pobre marit ha considerat que viure amb una dona semblant feia perillar la seva dignitat d'home, i és per això que ha pregat als jutges de desnudar aquesta unió impossible.

Però, cal reconèixer que ço que dresa aquest digne retrògade, més que un acte d'acusació contra la seva muller, és un catafalco per la dona moderna.

I sóc jo, el més petit dels plumífers de la nostra tan volguda "galeria", que des d'aquestes ratlles vull respondre a aquest toca campanes, digne d'haver sigut escuder del Don Favila, aquell que tots sabem se'l menjà un ós.

De moment hi ha un principi que no admet cap objecció: una dona té el dret d'enlletgir-se o d'embellir-se, sense que el seu marit pugui oposar-s'hi en lo més mínim. La nostra estètica és un bé propi. I un marit careix del dret de volguer conservar els cabells de la seva muller, així com aquesta el d'exigir la desaparició dels mostatxos del seu espòs. La ingerència marital és ja massa

—Vols comprar-te un vestit, dius?
Després ves a can MONELL
que et vendran el adornos.

Gran fotografia Moderno Estudio

M. Sans

Ampliaciones y reproducciones de todos tamaños :: Vistas, retratos
al óleo, carbón y otros :: Trabajos para aficionados
Retratos para carnets y kilométricos se entregan en el acto

CALLE CAAMAÑO, 20 (Plaza Palmera)
Teléfono, núm. 14

Figueras

extenguda per permetre deixar a la fantasia de la dona un darrer refugi. Jo estic per l'espòs que crida: afaíta i pela, quan la seva dona li diu: talla i trau.

Cal també que aquest advocat de la virtut sàpiga que mateix l'Església ha consagrat els cabells a la "garçonne" santificant a Joana d'Arc i la seva cabellera guerrera.

Les exigències del nostre segle fan de la dona una mena de lluitadora, i és així que, amada a la lleugera, sense els antics entaforalls com sense faldilla llarga, que ella deu afrontar el mar que és la vida. Es dirà que el fumar..., però és que hi ha pintor, és que hi ha poeta, és que hi ha home de sentiment que no diguí com és l'encís d'una dona fumant damunt un sofà en un qualsevol indret d'un perfumat "boudoir", o mateix, més natural, després d'un bon dinar llavors que el fum blavenc posa a l'entorn de la deliciosa testa de les dones una aureola de dolçor i de somni.

Sortosament, i sobretot per mi, avui no ens trobem pas en aquells temps que es tallava la llengua als fumadors —com a l'Anglaterra—, o el nas de aquells que feien ús del tabac per polçar-lo. Jo comprenc que no seria pas agradable veure en una deliciosa boca femenina un d'aquests negres i pudents caliquenyos, i mateix una cigarreta feta del vulgar tabac de paquetilla barata. Però aquestes cigarretes fines, amb brejades, que, silencioses, canten tan perfumades cançons en els dits fuselats d'algunes de les nostres damiselles, hi ha perquè acusar-les? Ah, això seria una mofa.

Quan a conduir com un xófer, jo estic convençut que els senyors jutges consideraran aquest talent com un compliment, i no com una recriminaó.

Conduir un auto és cosa difícil. Això implica mil i mil qualitats: sang freda, tenacitat, cop d'ull ràpid, decisió..., que sé jo quantes més encara! I tota la gent no posseeix pas aquestes virtuts. I cal dir també, és un agraïment el que després d'haver-se complascut conduir per la seva muller, de la beatitut que dona el tenir la confiança posada en el xófer, de demanar el divorci en nom d'aquesta virtuositat del volant?

Aquest marit que potser no és capaç de conduir un auto uns cent metres sense fer caure dos fanals, muntar sobre les aceres i fer malbé algun que altre infeliç peató, ha tingut l'atreviment inconcebible d'acusar la seva muller de sapiguer evitar l'obstacle i de conduir sense cap mena d'accident.

I veieu el que hi ha de meravellós! Es el criminal que demana a la Justícia de comdemnar a aquell que no mata, és el lleter fraudulent que demana ajuda i assistència contra aquell que no mulla la seva llet.

Però no, aquest marit és un noble farsant. Ell posseeix a ben segur una perla i innocentment creu que el que te és una joia falsa. Si els jutges arriben a acordar el divorci, jo estic convençut que seran a cents els que es precipitaran per veure el marit d'aquesta dona model, per admirar-lo o menyspreuar-lo.

Jo crec millor que aquest bon senyor que es sent ofès per la molt segle manera d'ésser de la seva muller, hauria fet millor de posar damunt el frontispici de la seva demanda, aquest proverbí

—Ja ho saps que la Merceria
MONELL ven més barato que
tothom?

oriental: quan es vol negar el gos es diu que té ronya.

Llavors tots hauríem comprès, i això m'hauria estalviat de pladejar per algunes de les meves amigues, de cabell curt, cigarreta als dits, i que conduïxen auto.

La marastra

per SALVADOR MANSIÓ

Empordà! Xamosa terra! Fecond jardí! Dintre la grandor de la Plana, guardes l'incorrupta franquesa, símbol de nostra raça i estel de llurs cases pairals.

Empordà! Breçol que guardes les ossades de nostres passats: Tremola, car t'amenaça un greu perill. El tirà famèlic ha canviat d'hàbit; es presenta amb forma desconeguda, mes el seu fons és el mateix. Assolador de nostres llibertats!

Oh!, terra empordanesa! Tú, que entre tots els teus fills cercares lo més florit, i els enviares llunyanes terres perquè pregonessin arreu el mot nostre de germanor; nostre amor al treball (moral de la raça) i l'abundor de la plana! Tremola! Tremola mare nostrum!

Aqueixa brotada de fills, altre temps estudiosos, han passat sis anys respirant sols el baf de l'anorreament, i ni un remarcad moment han tingut qui els fes memòria del deure sagrat, de que tot bon fill es deu a la mai prou amada mare.

Avui es desperta de nou l'afany; i com els pròdigs, cerquen amanyagar-te perquè necessiten el fruit dels teus fills que fidels amb tú restaren; t'amanyaguen per satisfer les seves perverses maneres de viure.

Parlen de tú, per adquirir el perdó. Però vigila, que la seva parla, no és altra que la veu del lloparro enflairant les ovelles.

Allà, a la gran ciutat, on tenim un trocet ben nostre tots els empordanesos, et fabriquen un jou, que si reixen posar-lo, ens ajupirà fins arran de terra; i així, tirarem del carro arreu del món, passejant l'esclavatge de nostra raça, vençuda per covarda.

Terra empordanesa: posa't a l'aguait; i si ovires el perill, crida als teus fills, encara dignes de la terra, que farem un va i tot, per rebutjar aquesta marastra, que allà a Barcelona, cerquen fer-nos cadó.

San Miquel de Fluvià, 6-6-30.

DE BARCELONA ESTANT

per MIRADOR

No hauria cregut mai que la meva única crònica apareguda a LA GALERIA hagués pogut desvetllar tal curiositat que fins el seriós setmanari "La Veu de l'Empordà" se'n hagi ocupat per mitjà de la ploma de don Alfons Puig. No creia pas francament merèixer ni tal distinció ni desvetllar pas tant l'interès. Per tal de correspondre a tanta gentil'lesa, ara per la meua part, em plau fer jo present a tots els lectors de "LA GALERIA" que "MIRADOR" no té el gust de conèixer ni de sapiguer qui és el senyor D. Alfons Puig; però que després de llegir la nota publicada per ell, em considero per la meua part molt honorat per aquelles de les seves paraules, que d'una manera tant clara i precisa desllinden les respectives personalitats de cada un. Crec necessària fer jo també aquesta aclaració, per sortir en defensa de la meua actuació periodística, que per bé que la cregui molt insignificant i molt modestíssima, tinc però el goig de veure que està molt per sobre, al menys desde un punt de vista de delicadesa i d'atenció, a la d'aquell senyor; amb qui veritablement sentiria, ara que he pogut conèixer el modo com veu, les coses que els lectors de LA GALERIA m'hi poguessin confondre.

* * *

I amb respecte al setmanari "La Veu de l'Empordà" que em mereix tots els meus respectes, i al que tinc el gust de llegir a les estones que passo en l'Ateneu Empordanès; sento dir-li, que per bé que trobo molt lògic que l'alegria i la joventut que respira LA GALERIA, no quadri amb la gravetat i l'aire de suficiència que té tot éll; no creia que precisament per considerar a totes les persones que hi intervenen, de una llarga experiència periodística i d'un més ample criteri; es deixés emportar com ho ha fet en aquesta ocasió el seu col·laborador senyor Puig, d'una manera tant fàcil; al emprar en el seu solt unes paraules que es diuen tant poc amb el to de mesura i de seriositat de que sempre s'havia acreditat en les seves col·laboracions el popular setmanari figuerenc. Es un plany aquest que fa a la redacció de "La Veu de l'Empordà" el qui escriu aquesta secció sota l'abominable—segons calificatiu del senyor Puig—pseudònim de "Mirador".

* * *

I a propòsit de lo dit pel tal senyor Puig; lo que més m'ha estranyat, és lo de que insinui que es té de seguir com a model d'aquesta mena de literatura "a base de broma satírica sense que la sàtira arribi a ésser feridora" —i que segons éll no sab fer LA GALERIA—; res menys que el setmanari "Mirador". I és estrany, perquè una persona que és de suposar que al menys deu llegir aquell setmanari barceloní,

no s'hagi enterat encara, de lo que ell troba literatura model en aquest istil, que ha costat a un dels seus creadors, un exili de sis mesos fora de Barcelona, i unes quantes pessetes de multa, precisament per haver ferit a una segona persona amb una d'aquestes bromes que segons el senyor Puig sap jugar tant bé el dit setmanari. Ara imaginint-se lo que passarà el dia que aquest bon senyor trobi que no puguin ésser tretes com a model les bromes que gasta el setmanari "Mirador". I a més jutgin per aquesta mostra la simpatia que em deu portar el senyor Puig, en recomanar-me que prengui per model unes sàtires que ja hem vist les conseqüències que porten.

* * *

Lo que lamento de veres és que la gent es prengui tanta molèstia per arribar a esbrinar qui s'amaga sota aquest pseudònim. Un pobre amic meu enginyer també, es planyia l'altre dia sense saber que ho feia a l'autor d'aquestes ratlles, de que quan puja a Figueres s'ha d'esguerguementar tot lo dia ara amb unes, ara amb altres per a convèncer-les—i el noi té tota la raó—de que ell no te res que veure amb el que fa aquesta secció. Ara el senyor Puig—fent-me com 'a he dit un assenyalat favor—declara que éll tampoc té res que veure amb mi. No s'hi amoïnin senyors! deixin-me tranquil i no temin; que no obstant l'opinió d'algú podré no tenir gràcia o no ésser irònic o no tenir condicions d'escriptor—conforme—, però sé al menys tenir la suficient delicadesa per saber fins on pot arribar una broma feta o una paraula dita.

* * *

Sembla que s'ha acabat la vinguda de figuerencs per a contemplar les nostres coses. Ara a última hora hem vist molt pacíficament passejant-se per l'Exposició a una ex-autoritat figuerenca del temps de la Dictadura, que estem segurs que davant d'aquell fantàstic devassall d'aigua i de llum, devia enyorar el no haver pogut ésser batlle d'una ciutat com la nostra, on per alguns milions més o menys de despeses, ningú deia res. I pensar que éll quan fou batlle de Figueres, per 4 quartos que volia fer gastar en diverses obres de positiu benefici per a la ciutat, es va sentir a dir de tot, es va fer impopular, i es va guanyar una sèrie de mal de caps! —Prou l'hi hagués sortit millor si s'hagués proposat en lloc d'un mercat, fer una font lluminosa al cap damunt de la Rambla!

* * *

Després d'una activa propaganda i de moure molt enrenou, ha sortit una nova revista setmanal il·lustrada catalana que es diu IMATGES. Tot plegat molta palla, molt poc gra... i molts quartos. Es llàstima i és de doldre, però la decepció produïda ha sigut molt grossa, i l'èxit de venda molt petit. Crec que l'editor s'està trencant el cap per posar remei a tots els seus defectes a base de disminuir el preu de la revista. Jo crec que fora millor que en lloc de disminuir el seu preu de cost, augmentes la seva qualitat literària.

ELS PUNTS

Col·laborem a l'obra

Valdrà la pena que diguem el valor que la gent lliberal i compredora li atorga a l'espai de temps que se'n diu UN QUINQUENI. No ens cal pas explicar que ell són cinc anys; però si direm que aquests temps raonat a les energies d'una individualitat, aquesta guanya i aquesta perd en sèries progressives, contràries. Expliquem-nos més, si cal. Un home jove, ple de potència, d'energies i activitat, entra a complir el treball d'una ocupació o càrrec. En entrar-hi arriba complet, suposem, de capacitat virtual però absent d'aplicació. La seva intel·ligència li fa comprendre, cada dia més que va passant, l'enginy del treball en l'ocupació que s'aplica; cada dia fa millor la feina i arriba un temps de ben aprop de la perfecció.

Aquell home sabem que en entrar a l'ocupació li solen valorar econòmicament el seu rendiment per un terme mig de entrada. Tant com aquell obrer (sigui manual o intel·lectual—que tan li fa) vege que el sou assignat s'adiu amb les seves possibilitats o amb l'efectiu real que desenrotlla, el seu dalit tirarà sempre cap avant, car l'home per instint i per raó (que són dos punts admesos per tothom) tendeix a assolir de l'acompliment d'un deure que porta un dret. L'home arriba al nivell; com una màquina regulada, marxa, suaument, dolç, però es menja, es desgasta, perd. Aquell home necessita un nou impuls; una injecció de nova energia, un esqué que li sigui al·licient per anar progressant en el seu treball. Sinó com a la màquina, el desmenjament l'engandulirà, i el farà inútil. Heu's aquí doncs l'oportunitat matemàtica i automàtica dels quinquenis. Altrament els quinquenis, són també una compensació a les energies cremades a favor del càrrec, en el que s'hi va deixant a bocins i espurnes tota la existència.

Queda així manifest que el quinqueni, dins l'economia del treball, gaudeix d'un doble efecte: reparador-impulsador. Creiem doncs un deure l'establiment dels quinquenis. El seu rol podria ser-ne substituït per compensacions oportunes al moment que es notés aquell anivellament de que abans par-

lem; i això podria ésser sempre i quan qui ha d'arranjar l'estacionament de les energies sigui posseït d'un esperit just i imparcial. Nosaltres però diem amb Goëthe: "Doneu-me un home netament parcial, però cap imparcial, car en el fons hi barrina l'enveja". No hem pas de discutir com se recompensava abans a ca la vila. Val més de certes coses, no esmentar-ne, d'ésser possible, ni els noms ni el fet. —Passem per admetre algunes gratificacions municipals ben atorgades, però d'altres sistemes de compensació emprats no ens semblen produents.

Exemple: el "finiquito" posat amb una crema de matrius de talonari, guardades en saques, i que realitzin bons companys al pati d'una "villa de recreo" a l'extraradio, prop de "molino de viento"; l'augment de sous particulars, per pagar avenços fets, entenem que són substitutius de quinquenis gota recomenables com a sistema llògic de compensació.

Dins de la palestra volem dir que si l'Ajuntament representa el poble (ara de manera automàtica però llavors simbòlicament), està en el deure de regular totes les seves posicions i activitats de cara a la justícia, sinó els ciutadans li faran pam i pipa a aquesta noble categoria instituïda. Entenguí's que

diem que perquè el poble compleixi ha de començar complint la seva primera entitat, que ho és el Consistori.

A l'Ajuntament de Figueres hi havia tant de discordància sorpresa, i paradoxa amb el règim dels empleats (altres regiments, si ens plau també els tractarem) abans de ser-hi establert l'actual Reglament de funcionaris, que sols expliquen la conformitat d'ells, certes raons "a fortiori" i d'altres "a posteriori", que d'ençà d'estar en vigor el dit Reglament ja no s'usen.

Entre d'elles els capritxos dels ascensos; tothom sap, com s'ascendia; els premis; també tothom sap, com se premiava; les notes favorables, tothom sap quines valien, etc., etc. Però, encara més irritant que tot, era veure com tots els empleats havien de somriure a la explicació que amb cara de dolorosa els hi donaven algun concejal, per explicar-los-hi que el càrrec de contador gaudia de quinquenis mercès a la llei protectora de l'Estat; benefici del qual ells no podien fruir per no pertanyer-hi. Mentre tant se descuidaven de recordar que l'Ajuntament tenia també la facultat de crear semblants beneficis; mentre tant se descuidaven d'organitzar-los sots l'ampar d'una llei municipal.

Doncs en ser-ne designats pels cà-

ACEITES Y GRASAS MINERALES

-- LUBRIFICANTES --

La Comercial e Industrial

Española S. A.

Especialidades para los Autos y Maquinaria Industrial y Agrícola

Riera Magoria, 159-Barcelona

Agente provincial: J. Ruhi - Subida Catedral, 4

GERONA

rrecs els concellers que aprovaren el tan envejat (ja no seria discutit) i socialista Reglament, que dignifica al funcionari i el fa responsable, despullant a l'home de tuteles i deixant-lo lliure d'acció política i social, s'adonaren totseguit de les necessitats i mereixements dels desamparats empleats i de l'urgència d'establir una llei reguladora que rectificués l'oblit dels qui encara s'hi devien més per la representació que semblava ostentaven en sa majoria.

Precisament entenguent els qui votaren el Reglament que tan de dret té a millorar i ésser a estimulat per la seva tasca un peó com un municipal, un sereno com un escriptor, el més senzill dependent com el més alt cap d'administració, volgueren que tothom dintre llurs mereixements es guanyés per dret propi i de llei el millorar; no com abans que es posa com una glòria i un exemple d'imitar el fet irritant, inexplicable, de què sols pogués percebre quinquenis un sol funcionari municipal, que apart això, també se'ls mereix i sobrerament en la proporció guanyada, doncs tot i trobar-se amb reparos i entrebancs, de algun dels concejals que li retardaren l'augment, hem de reconèixer-l, vulgui's no vulgui's, com un home superior, de talent i capacitat; sinó que parlin les moltes obres reeixides on ell ha contribuït posant-s'hi de cap.

Era bonic de contemplar com se succeïa la vida impròpia d'una corporació que es titllava de republicana federal i autonomista i no volia el millorament dels humils, dels ínfims, dels necessitats que manava, ensenyant-los-hi el garrot del "cese" o "despido" en arribar unes eleccions? Era bonic de veure que per aconseguir una petita millora s'havia de fer bondat, anar a ploriquejar a cal que fe, besar-li (diem) la mà, etc., etc.?

Els homes són sers de natura, dignes i amb dret a la llibertat; i els qui s'origlomen i incensen amb aquests sants lemes han d'ésser els primers en practicar-los i fer-la viable. No pas així ho feien però aquells concejals titulats republicans d'una república ben entesa que comencés a la botigueta de casa.

Ara els empleats amb un dret propi, amb una llibertat pròpia, amb una organització pròpia, sols se deuen al comès del càrrec; pel demés no han pas d'anar a cal quefe, ni a cal sastre, ni a l'adoba cossis; en tenen prou amb la seva consciència; i amb la seva responsabilitat. Si són lliures que votin per la

llibertat; si són republicans que votin per la república; que votin pel que vulguin, però mai sota la pena d'una menaça que és una degradació per la dignitat. Perxò aquells concejals trobaven que els empleats se'ls hi giraven; perxò quedaven astorats que no es recordessin d'ells.

Què volien que recordessin; si acàs el fantasma de l'amenaça.

Els concejals que votaren el Reglament no entorbaran mai cap d'empleat cara-girat, perquè ells no els han fet girar mai enlloc; no s'estranyaran mai de res, perquè ells no esperaren mai res del seu acte ni preguntaren quin era el seu pensament polític o social als qui donaven sos drets.

Els veieren una incorrecció, i la corregiren. I pas res més. Aquesta és la seva glòria en totes les coses que intervingueren. I com que els sabem sense egoïsmes, i amb mereixements perquè siguin confrontats en taula de dignitat, celebrem que així els posi qui voldria bescantar-los sense trobar-hi la causa. Si un d'ells, Josep Gou, després amb càrrec d'empleat delinqüí, pitjor per ell, però gràcies al Reglament,—que amb els drets fa sentir la responsabilitat—, no es va poguer amagar un desfalc que en altre temps ja sabem com s'hauria adobat.

Dels veterinaris i altres també en volem parlar ben aviat.

Reconeguem que per lamentable empassada i l'especial organització del servei, no pogués incloure's el personal recaudador d'arbitris al Reglament. Però l'Estat ja els hi atorga des d'algun temps, el dret d'acollir-s'hi. Ho diem perquè se sàpiga.

Allò dels tres de plantilla a l'oficina, és una bòfia, són del personal recaudador.

I de les bones o males administracions no cal pas dir si són les més honorades les fetes sota tal o qual lema i a les ordres d'un o altre partit, o de ningú, que moltes vegades val més anar sol que no amb certes companyies que d'humanes en tenen només la figura, i amb prou feina. Que si els miràvem per dintre segurament que de sentiments els trobaríem buids; i tot quan més, buits de pessetes que creuen els fan poderosos. Els pobles grans però mai han crescut per pessetes; més altes que el diner són la virilitat i la vergonya de la raça.

Si els escanya-pobres ho dominessin

tot, aniríem tots encara de cuïro, però el cuïro nostre curtí pels raigs del sol i les glaçades de l'hivern.

Ah! republicans socialistes de botigueta amb calaix i mitja cana de pam d'escua! Fer negoci a l'esquena del pobre, és fer bona administració. Matar de fam als empleats i obrers és fer bona administració. Però posar en condicions de mantenir les seves llars amb els seus guanys, és robar els diners a la vila? Doncs volem més per amics, si la comparació és possible, al camirraler que donava el pit a la carretera, que no l'estira cordetes que us fa el favor pagant-lo al 20 o 30 per cent. Entesos?

Respecte del problema de les hores més volem que per nosaltres parlin tres veus ben autoritzades, d'entre mantes que contestaren una ENQUESTA que bé podríem fer pública.

ENQUESTA

D. Joan Viñas, Secretari de l'Ajuntament de Girona, diu:

Donades les modernes corrents sobre el treball, considera V. efectiva pel seu rendiment, la jornada intensiva?: —Si. Perquè evita la pèrdua de temps de començ i final d'un dels períodes de treball, i el desentrenament de la seva interrupció. Ademés, en oficines, la seva duració fa que algunes de les hores siguin quietes i donguin lloc al treball reposat, tan difícil en aquelles.

Establerta en mantes oficines (públiques i particulars) la jornada intensiva de 9 hores a 14, li sembla a V. bon temps pel despatx públic les hores de 12 a 14?: —En els costums generals del nostre país, em semblarien millor les de 11 a 13.

Quina norma practica V.? —El treball intensiu.

Vol afegir V. quelcom de més a nostra enquesta sobre el tema?: —Que vaig començar a aplicar el sistema sense gran fe, i la practica me n'ha fet un conveçut; sempre dintre l'especialitat d'oficines públiques que es la que puc conèixer.

D. Jaume Brunet, Secretari de la Diputació de Girona, respon:

Donades les modernes corrents sobre el treball, considera V. efectiva pel seu rendiment, la jornada intensiva?: —Si, en quant abastin les 5 hores i mentre es compleixi rigorosament.

Quina norma practica V.?: —Per ara cap. Rebo a tot hora, però, davant dels inconvenients que aquesta norma me reporta, que me fa perdre molt de temps, penso reduir les hores de visita, precisament a les dos hores esmentades. (De 12 a 14).

D. Angel Pestaña, cap de l'obrerisme hispà, contesta:

Donades les modernes corrents sobre el

treball, considera V. efectiva pel seu rendiment, la jornada intensiva?: —Indubtablement lo es en alguno de sus extremos. Y lo es por que permite el aprovechamiento total de las horas que el obreiro permanece en su trabajo. Pero no ha de ser excesiva, pues conduciría al agotamiento.

A oficinas?: Es más fácil. —Sin embargo, no me cansaré de repetir que se ha de obrar con mucha cautela. El hombre es antes que el trabajo. Y si éste ha de aniquilar a aquél, no nos interesa.

—Saps que la Maria s'ha casat?

—No m'extranya. Per què?

—Comprava a la Merceria

MONELL

ADIÓS

Nuestro querido compañero, el inteligente publicista Conrado Sabugo, al alejarse de nuestra ciudad por una temporada, nos remite una carta de la cual debimos hacer un elogio y comentario, mas como la cosa urge y el tiempo apremia, sólo entresacamos de ella, lo que a continuación se expresa:

Para la Redacción

Entre otras cuentas me quedan sin saldar las siguientes. (Descuento la del amigo Sánchez para que se impaciente). Pero me cautivan de manera preferente ciertas damiselas con quienes jamás he tenido ni el más pequeño «flirt». Unas que ya han dado un juramento solemne y otras que se hallan próximas a confesarse con sus respectivos «donceles».

Valgan por ejemplo: los simpatiquísimos y bien merecidos jóvenes Francisco Olivera y Ricardo Valls. Respeto el derecho del monopolio y me abstengo de sus futuras dulcineas, me abstengo hasta de mirarlas. ¡Con el miedo que tengo a los desafíos!

¿Pero cómo marcharme sin encargarme a ese duende invisible de LA GALERIA que no deja en paz al dios Cupido? Un encarguito enojoso que mi compañero de redacción puede formular con los siguientes extremos:

a) Interesar del buen músico que no se olvide de incluir en sus programas «El Príncipe que se murió de Amor», «Las Inquietudes de Cleopatra» y el «Ensueño de los Pichoncitos».

b) Por lo que se refiere al futuro juez de instrucción, debe estudiar, sin olvidar el cuestionario de las respectivas

oposiciones: «El Proceso de Mari Dugan» o lo que es lo mismo «Un delito pasional».

No me olvidará mi querido amigo su arte por los «castigadores» que aletean constantes y dolientes como los gorriones de la Rambla.

CONRADO SABUGO.

P. S.—Oh!, se me olvidaba este verso que comprometí por una señorita que parece un ángel de Murillo vestido de negro y que lo desea para su abanico.

Madrigal de Optimismo

Dime abanico indiscreto
de tu dueña el secreto
que sólo a tí confié;
cuando simulando enojos,
en sus lindos labios rojos
dulcemente te posó.

Dime si el suspiro triste
que en su boca recogiste
suspiro de amores fué,
dímelo y yo te prometo
que de tu dueña el secreto
para siempre guardaré.

SABUGO.

ES NECESSITA una planxada
ra a la Tintoreria de la
PLAÇA DE LA CONSTITUCIO

Ramblejant

per KOLIN

Qui sempre corre a tot drap,
perd la terra, perd el cap,
se'n va norris o can taps,
ei! si no és com la Maria,
que l'altre dia en caure, un donzell elegant i amatent la recollí amb galania,
llevant-la de sòl com si muntés una pluma lleu. Diuen boques verbateres que de les mercès encongides amb que la Maria

regracià al donzell, n'isqué un diàleg ple de corallitat i amb dolces bresques de mel. Sembla que el noi ha quedat embrescat; i que no serà pas per una única vegada que acompanyarà a la gentil Maria. Ell sab allò de: «Un tropezón cualquiera lo da en la vida...»

L'enhorabona, per si cau (vull dir si cal).

Som a l'estiu i els arbres són verds; i els blats rossos són a l'hera; i les carbaques són grogues.

Ara penso que les fulles cauen a la tardor. Erem pels novembre i desembre llavors que la Sofia me va donar el comiat. Com passa el temps!!

La tanda de manubri que va celebrar-se el divendres passat al carrer Cervantes fou molt concorreguda d'amigues cares boniques, simpàtiques totes elles, car són llegidores nostres. Escolteu els noms només: Rosita Falgás, germanes Berneda, Maria Costa, Maria Soler,... i així sols comencen aquella garba florida. Qui tornés ser-hi!

Es vend Una llibreria molt acreditada a Port-Bou.

Tota mena de detalls a

F. COROMINAS

Carretera de Rosas, 24 — FIGUERES

La Merceneta Prats, les germanes Margall i la Trilla, se'ns en varen anar a Lladó a festa; per això trobarem a mancar les rialles que són sempre l'objecte de la alegria del barri.

Sembla noi que... vaja, vaja!

—Què passa?

—No res, l'amic, que havem perdut unes figuerenques amigues dels lladonencs. Una però sempre estava trista glatint pel Salleras. Després un duo; no pas res cap cosa. Més avall altre duo, la Isabel i el Juanito. Encara un duo tercer, la Rosalia i en Peret. Diria que discuteixen amb tribunal sense jutges. Amunt i avall, avall i amunt. La rialleta a la boca. En Carlos i la Marieta ballant sardanes. Una parella ideal, la feien en Josep i la Tereseta. Sempre amb companyia, sense pensar amb cap, la Carolina. La Nuria enyorant encara en Pons. El Juanito, ben snob, barret de palla, bastonet «charlot», no anava de

La Ferreteria ANDREU SUÑER
Placeta, 5 i Girona 25, li ofereix

LAVABOS

calitat extranjera, a

85 Pessetes

Grans existències d'Articles Sanitaris a preus sense competència.—Concessionari del «Consorcio del Plomo en España».

orgues, però sabeu fulminava una jovicella de poble veï que... sols sabem allò de l'entrada, epl eil, al teatre.

Aprenenta per a Modista, guanyant desseguida, es necessita : : Cervantes, 38, 2.º

■ Altre ball, amb tecles de moviment continu. Es a la nostra Muralla. No n'hi voleien poques de papellones aixerides, però pas per pessics de capcigrany. Són totes llampantes i xiscladisses. Quin bògit pel cap. Ara en llisca una; després en passarà un altra; totseguit dues o tres.

Anomenem-les: Trini Quera, Alberta Trulls, Rosita Geis, Carme Quintana, Rosita Falgás, "la sin par" Julia, Rosita Cabré, Teresita i Margarita Margall, Palmira i Margarita Trilla, i unes altres que, perquè no baixaren del balcó, no diré.

■ Hi ha una cabellera rossa que em té tot encisat. Hi han uns ulls de mar blau i blau dolç, que em tenen encisat. Hi ha una cintura gentil com la tige d'una espiga, que em té encisat. Hi ha unes mans de Monna Lisa, que em tenen encisat. Ella és però una tota sola encisera que guarda el tresor, se diu Mestres amics, jo no li sé el nom.

LLIBRERIA PER A VENDRE

A PORT-BOU (MOLT BONA)

INFORMES: F. COROMINAS, Carretera de Roses. 24 — — FIGUERES

■ Vulgues no vulgues, ell s'haurà d'encarregar de les minestres; vulgues no vulgues, ell haurà de menar l'excursió; vulgues no vulgues, ell serà de paraula florida que les hi amoixi les orelles, que els hi desperti fantasies o catarates de rialles. Vulgues no vulgues, ell serà el mastí fidel de totes elles. Ai! l'amic de la sort. Ai! elles les amigues del poeta. Sant Pere de Roda ets ben alt!

■ Ahir, el Sant de les belluguedisses Enriquetes. Monfssimes, corprenedores. Quantes són?— Incomptables; a totes felicitats de cor.

Avui l'onomàstica de les dolces Carmes. Encisadores, atraientes, sugestionant amb l'encís de llur carme:

Budó, Fages, Masdevall, Massaguer, Pi, Poch, Rodríguez... totes les nostres damisel·les que se'n diguin, què per molts anys.

TIENDA CON VIVIENDA, AGUA, GAS Y TODO CONFORT PARA ALQUILAR.

RAZÓN EN ESTA IMPRENTA

■ Els del carrer de Vilafant es lluiren molt en el ball d'ahir. L'adornaren amb paperets de tots colors i canyes verdes. Feren una combinació magnífica.

Fou molt concorregut de boniques jovicelles. D'entre les tantes i tantes, destacaven: les formoses Pepita Ferrer, Teresita Pí, Remei Plujá, Lolita Chantier, Palinos i la Carmeta que mai deixa el Falset.

Més avall ballaven les boniques Encarnació Cabré, Maria Pí, Rosita Falgás, germanes Berneda, Maria Costa, Pepita Trias Alberta Trulls, Rosita Geis, Monserrat Forcada, Tereseta Fonolleras i Madern.

Al vals, la Lola i el seu ballador s'entrebancaren i d'un xic més cauen. Això que era lent.

SE VENDE

un auto-camioneta en bon estat. Donaran raó en aquesta Impremta.

Damunt la sorra

per KOLIN

■ D'haver passat una jornada a Grifeu, en Romans i en Bassagañas es torraren com castanyes a l'hivern: Sinó vegeu-los com els hi salta la pallofa.

—Si, dona, sí; ves a la Merceria MONELL i ho trobarás.

■ Ara ves!, amb tant de calor fer la maleta. Però la moda!... Ai! la moda que a l'istiu engabanya! El nostre amic i ros Antonet Lloveras cap a Palm Beach de Roses, on l'escuma de la platja ja l'espera per amarà-'l; els germans Vandellós, no fallaran al seu Biarritz que és Llansà; la Laieta Ventura (ai!, divina qui et pogués seguir!), platges enllà, a la côte de azur de Badalona.

Per arrendar

s'hi troba una casa prop de l'estació, aigua viva i mosaic. Hi ha jardí i dona a dos carrers. Informaran a ERAS DE VILA, 32, CIUTAT.

Espectacles

per ZENON

Sala Edison

La xafagor, que aparta en aquest temps el públic dels espectacles, l'entretinguérem amb «El hacha de la clase», que entre el riure, la joventut i l'esport, ens tregué del damunt un troç de temps de la calor.

Amb el «Noticario FOX», com que corriem d'un lloc a altre, ens cansàvem una mica més, però la diversitat de països

també ens distreia força del nostre ofeg.

A «Puertas cerradas» entràvem amb tot un embolicament d'aventures que totalment pretenien el restabliment d'una monarquia dins un estat nou de trinca. La culpa però la tenia la tia de l'ambaixador, i no aquella minyoneta gentil que precisament era del Cos de Seguretat. Com si diguéssim Sherlock Holmes femella (honorem a Conan totjust traspasat) perseguint una Brígida.

La parella Cooke i Ellington ens dançaren un ramet d'estravagàncies que de tant estrambòtiques encara no les entenem. Eren boniques de veure però, i el públic les aplaudia. Nosaltres també al nu d'ella que ens pessigoljava la fresca.

—A on compres, que sempre portes coses de tant de gust?

a la Merceria MONELL

Cine Jardín

Els «Labios de rubí», partido por gala en dos (com diuen els versos), foren junt amb «El diablillo del pensionado», la gresca del començament. Trobar-se amb una república de noies i guapes, sabeu?, és dallonces, deliciós. Sort que només és una novel·la i pel·lícula. Abans els grecs se'n burlaren al teatre. «La Casa del Horror» feia pànic d'entrar-hi, però Lon Chaney és un as, i davant d'ell «no hay pavor que le resista!». Bona cinta.

Ara hem de donar també l'opinió de «La sorpresa d'Eva», d'en Millàs Raurell? Potser seríem heretges. Quan Ambrosi Carrion a «La Nau» i Bernat i Durán a «El Ciero», diguin amb més sinceritat i franquesa llurs opinions, nosaltres més senzills i humils, podrem permetre'ns la llibertat de criticar una obra que no ens fa el pes.

No cal pas dir que la interpretació és d'acurada perfecció.

I posem punt final, que ja n'hi ha prou, ens diu el «xef».

Se desea a domicilio Señorita buena lectora de español una hora en días alternos.

DIRIGIRSE: Calle Alfonso XIII, 21 (Hospital)

— ENSEÑANZA DE IDIOMAS —

Mecanografía Taquigrafía. Traducciones. Copias a máquina.

Precios especiales para alumnos en grupo.

Progresos rápidos, exposición metódica, disciplina y seriedad.

Perelada, 18 2.º Figueras

COMPRESUS CALZADOS EN

“EL GLOBO”

Tallers de fundició i construccions mecàniques

MOTORS A BENCINA OMNIUM-FITA a refredament per aire
GRUPOS MOTO-BOMBES :: ELECTO BOMBES :: NORIES DE ROSARI

Lluís Fita Salvatella

FIGUERES

Empreses de construcció d'obres
per tot arreu

Tomàs Espigulé

Projectes i
presupostos

Lasauca, 10 : Figueres (Empordà)

NOTAS

CONTRARIAMENTE a rumores propalados gratuitamente, una significativa personalidad, cuyo nombre desde mucho tiempo no figura en los mentideros políticos, se ha sonreído ante la noticia de que D. Salvador Albert Pey, no se presentaría por su distrito del Bajo Empurdán.

Aunque el Sr. Albert nada diga, es bastante manifiesta la actitud de sus correligionarios y de los obreros del distrito.

— Merceria Novetat —
CASA MONELL

Besalú, 15 (sempre nou)

TENEMOS gran satisfacción en felicitar por su ascenso a tenientes, a los pundonorosos y brillantes jóvenes oficiales de nuestra guarnición, D. Salvador Monfort, D. Francisco Gómez, D. Luís Castellví, D. Ignacio Marín y D. Joaquín Martí.

Hacemos extensiva nuestra enhorabuena a sus distinguidas familias y a varias «damiselas» de nuestra bonita Rambla.

EL lunes por la tarde, al paso del tren expreso de Francia, tuvimos el honor de saludar al eminente jurisconsulto, Rector de la Universidad, Dr. D. Eusebio Díaz, que en compañía de su dignísima esposa e hijo, iba en viaje de vacaciones para varias ciudades de la nación vecina y Suiza.

El Sr. Rector tuvo frases de encomio para la ciudad que sabe tener un Instituto con alumnos brillantes como los que obtuvieron el bachillerato universitario el presente curso.

Agradeciendo sus elogios, tenemos a galardón reiterar nuevamente con este motivo nuestros plácemes a las señoritas María Ferrer, María Celma, D. José M.ª Bach, y expresarles efusivos a la Srta. Catalina Fábrega, D. Juan Vallespín y D. Juan Puig.

AYER al atardecer pasó por nuestra ciudad en automóvil, con dirección a Francia, el Príncipe de Asturias.

Patrullaron el trayecto parejas de la benemérita, con irreprochable equipo.

El Sr. Alcalde de la ciudad D. Félix

Jaume, el Sr. Secretario D. Onofre Santaló y el Sr. Jefe de Vigilancia D. Tomás Homar, estuvieron luego con el Sr. Gobernador, al terminar su cometido esta autoridad en la frontera y a su regreso por Figueras.

HA fallecido en Valencia la madre política del reputado financiero de nuestro comercio D. Juan Salleras Pla.

Expresamos nuestro conduelo a la atribulada familia.

EL Concejo Municipal de París ha votado la supresión del impuesto de consumo que gravaba la naranja.

La disposición regirá desde el 1.º de agosto.

Parece ser que el Concejo municipal de Figueras no podrá aplicar el impuesto de consumo sobre el vino común ni hacerles la rebaja concedida a los carniceros, porque les han tenido que desaprobar su Presupuesto.

Banco de Crédito Empurdanés S. A. FIGUERAS

BANCA — BOLSA — CAMBIO
Negociamos los Cupones
de la deuda Amortizable 5 %
VENCIMIENTO 15 AGOSTO

NI los canes están seguros con el tránsito rodado. El viernes, en la parte alta de la Rambla, y ayer en la calle Muralla, la rueda de un carro le pisó la cola a unos perros.

¡Vaya pisotón!

EL viernes pasado se cayó del vehículo que montaba, un ciclista. Un patinazo, y rasguños en la pierna derecha.

¡Por Dios, la velocidad!

LOS intrépidos y populares dirigentes del Centro de Excursiones y Sports, han conseguido la realización de una magnífica velada para la víspera del próximo 26 (sábado), a honor de la Sección Excursionista del Orfeo Gracienc.

«La Principal» de nuestra ciudad ejecutará bonito repertorio de bailables. Se instalará una espléndida iluminación y se disparará un brillante castillo de fue-

gos artificiales, construido por la experta mano del acreditado pirotécnico D. Benito Solanes. No faltarán los corros con los castizos organillos.

Tales festejos se celebrarán en el campo de la entidad, llamado Camp dels Monjos.

Con toda cordialidad felicitamos a los organizadores del bullicioso festival, que les dará buena tarea a nuestros Kollin.

PER commemorar la diada de Sant Cristòfol, patró dels xòfers, els industrials senyors Gregori, obsequiaren al personal empleat en els serveis d'autos de l'Empresa, reunint-se plegats a l'Hotel-Restaurant Jeroglífic de la platge de la Fosca, a la Costa Brava, on tingué lloc, en mig d'una cordialitat envejable entre principals i obrers, un àpat de confraternitat, regnant sempre la més franca armonia. En el brindis, varen ferse atinades observacions, corresponent tots els obrers que remerciaren el desprendiment dels patrons, bo i desitjant la prosperitat de la casa.

Assistiren d'acompanyants invitats pels senyors Gregori, el senyors Carolà, Romans i Vila, que també glosaren la festa, fent vots per un remarcable progrés a l'industria d'automòbils a que es dedica l'Empresa.

Actes com aquests són sempre dignes de lloança car venen a senyalar l'unió a satisfacció de principals i dependents.

HA estat enviat al senyor Maluquer i Viladot, President de la Diputació de Barcelona el següent telegrama:

«Junta Col·legi Advocats Figueres celebra plantejament problema urgent codificació nostre Dret, esperant es tinguin en compte i s'armonitzin diferents criteris manifestats per arribar a una ràpida solució.

Afectuosament,

Pere Vives, Degà accidental.»

POR falta de espacio no podemos publicar las conferencias del P. Bolós, S. J., y de nuestro compatriota Dr. D. Joaquín Xirau.

—Quin perfum més fi. Ja sé d'on és de can MONELL

Banca ARNUS

Successora d'Evarist ARNUS ♦ FUNDADA EN 1846

CAPITAL: 10.000.000 de PTES. Completament desemborsat

BARCELONA

CASA CENTRAL: Plaça de Catalunya, 22

CASA MARIU: Passatge del Relotge

Sucursal de Figueres

Casades de Códol, 15 (Rambla)

Aquesta Banca realitza tota mena d'operacions de Banca-Borsa-Canvi i la compra-venta al comptat de valors de contractació corrent

CAMBRA CUIRASSADA AMB DEPARTAMENTS DE LLOGUER

Empresa de autos GREGORI

Plaza Pi y Margall, 4

FIGUERAS

LINEA DE OMNIBUS: FIGUERAS-ROSAS-CADAQUES — ROSAS-VILAJUIGA — PORT DE LA SELVA-LLANSA
Servicio de automóviles HISPANO-SUIZA—Omnibus para excursiones—Taxis de alquiler— Venta de Gasolina

TELEFONO n.º 30

Gran STOCK de cubiertas y cámaras de las marcas «DUNLOP» y «BERGOUIGNAN» Agente exclusivo en esta plaza para la colocación con prensa de los macizos «BERGOUIGNAN».

Plisados, Calados y Bordados

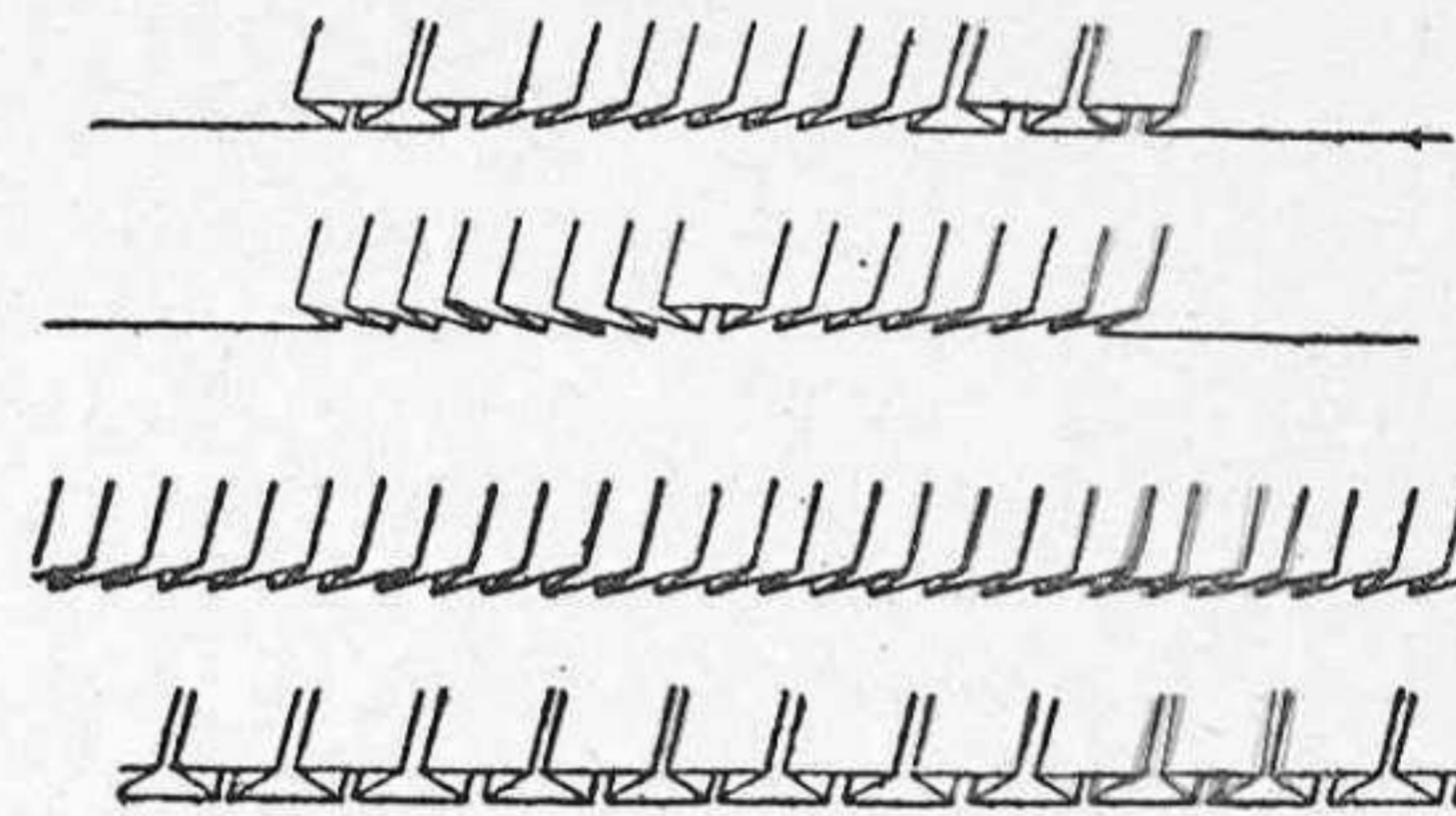
TRABAJOS GARANTIDOS
RAPIDEZ Y ESMERO EN LOS ENCARGOS

MARIA PALLISERA

Juan Matas, 5

FIGUERAS

LICEO "MONTURIOL"

Calle Pep, 9 y 11 - Tél. 166

FIGUERAS

Centro de enseñanza fundado en 1913.

Los éxitos alcanzados por este Centro son la prueba más elocuente de la índole de la labor pedagógica desarrollada en él durante sus diez y seis años de existencia.

Excelente presentación.—Profesorado competente, titular.—Seriedad máxima.—Disciplina por conocimiento de la naturaleza psíquica del alumno.

Internos, medio pensionistas y externos.

Clases a señoritas en locales aparte.

El Vino de Quina Portolá es el mejor aperitivo

De venta en todas partes

ESPORTS

Glosari d'esports

La dita actual és aquesta: "A l'istiu tota cuca viu". Certa perxò dins totes les seccions i les esferes, però "la cuca viu..." amb ofeg. Sinó aneu i pregunteu-los-hi als nostres jugadors com se'ls hi fa rància la cansalada i fins la vessen, suant, amb tant de calor. Hom vol dir que els partits d'istiu són per ells un captiveri i un divertiment de la zona equatorial jugat a la clapa d'una selva verge, verge de públic afeccionat i bon amant de fútbol. No volem pas dir que no hi vagi gent als camps aquests dies de partits estivals, però són espectadors de festa major, que ben segur els agrada més quan el joc pren el tren de patacada, resposta a l'excés de la sang bullent, que no pas les veres i delicioses filigranes de l'actuació esportiva, ben ardientes d'un ambient tardoral i d'hivern.

Però és allò de la costum i el córrer-la. Si bé l'Unió Sportiva, amb molt de seny i bon criteri ha caigut al determini de no fer joc a l'istiu, qualques dels seus equips sentint, pel que es veu, les enyorances de la "cancha", s'enganxen a la primera "penya" que troben, i ja me'ls teniu com un molusc arrapat a la valva, que van on se'ls porta. I està clar; l'Unió Sportiva ja té seny; ja reposa, però ells se destrocen i se fan malbé corrent amb aquestes "penyes" d'on poden caure "despenyats".

Un dia dèiem que les "penyes" eren i foren com el viver per l'Unió; perxò els jugadors d'aquest cercle, els ara ja joves veterans, no han d'anar-hi a distraure-les i fer-les blincar o esgarriar. Millor fóra que aquests "defenders", que tant brillantment han posat fins ara el nom del nostre fútbol, hi possessin l'excursionisme, realitzant eixides als nostres llocs més venerats i poc coneguts; i a peu, fent-ne la descripció, com a Canigó, posem per exemple. I això ho tenen a mà car viuen d'hostatge precissament dins un centre benemèrit de l'excursionisme.

Veiem si es farà així; que ells hi guanyaran, l'esport també i el bon mom de Figueras, que hi lluirà, encara més.

A LLERS

El dimecres i dijous de la setmana passada, festa petita del poble de Llers, el Comerç F. C. es desplaçà per a jugar dos partits contra el primer onze del Llers.

El dimecres guanyaren per la mínima diferència de 1 goal a 0 els propietaris del camp, obtingut a les acaballes del partit.

L'equip del Comerç el formaven: Borrás-Patricio II, Puig-Rizo II, Tomé, Soms II-Lastra, Patricio I, Rubio, Grau i Carreres.

El segon partit, després d'ésser bastant accidentat, sortiren guanyadors els equips figuerencs per 2 goals 0. Cal fer esment que el Comerç jugà amb 10 jugadors a la primera part i amb 9 a la segona, degut a la forçosa retirada de Patricio II.

En aquest encontre el Comerç desplaçà a Borrás-Puig, Patricio I-Rizo II, Jordá I-Balansá-Lastra, Frigola, Patricio II i Carreres.

Farmacia Castellví Plaza Triangular Figueras

ANALISIS - ESPECIFICOS

Estufas de desinfección a disposición de la clientela.

Medicamentos y Ortopedia

A CASTELLÓ D'EMPÚRIES

Una selecció del reserva unionista formada per Mas-Puig, Santamaria-Rizo II, Sancho, Carreres-Patricio I i II, Illa, Baró, Prats II, Llovet i Soms II, va anar a Castelló el passat diumenge a jugar contra el primer onze castelloní, però degut a la falta de pilota tingué de suspendre's el partit al començament de la segona part, quan el resultat era un empat a 1 goal, després d'una lluita aferrissada per ambdós bandols.

Libreria Batllosera

LLIBRES

LLIBRES

LLIBRES

Enginyers, 3 Figueras

A L'ARMENTERA

A l'Armentera jugaren el titular d'aquella vila i la Penya Sport local. Fou aquest partit veritablement desgraciat pels de la Penya que foren vençuts pel resultat de 3 a 0, quan es mereixien el més poc un empat. Al primer temps els figuerencs jugant amb molt d'entusiasme i compenetració en totes les seves ratlles, produïren nombroses ocasions de perill a la porta contrària, però, unes vegades la gran desgràcia en el rematar dels delanters i altres la molt encertada actuació de la defensa armenterensa, privaren a la Penya Sport el poguer obtenir en aquest temps tres gols ben merescuts. A la segona part i quan escassament restaven 25 minuts per finir l'encontre i encara es mantenia el 0 a 0, els jugadors de la Penya degut a l'esforç realitzat anteriorment i veient la inutilitat dels seus treballs defalliren uns moments, aprofitats molt oportunament pels de l'Armentera que obtingueren els tres gols que els donaren la victòria.

El públic bastant nombrós i correcte, sortí del camp satisfet de l'excel·lent partit, que per cert fou molt interessant.

—Quines mitges més bones. D'on són?

de can MONELL

A L'ESTARTIT

En aquest poble, la Penya Erato, tot i anar reforçada amb elements del primer equip unionista, com els Madern, Vernet, Palomer i Armangué, perdé per la diferència de 3 goals a 0 contra l'Estartit.

Parlant sincerament direm que per obtenir un resultat com aquest, no es necessari reforçar el "team" amb jugadors unionistes.

Propietaris i Mestres d'obres

Exigiu als magatzems i al vostre guixaire el legítim i acreditat guix de Mayà, en sacs precintats, de l'antiga guixera d'En Sans, de J. Batlle, que és el millor i el més consistent que hi ha.

Tip. IDEAL.- Muralla, 4.- Figueras

Banco de Crédito Ampurdanés, S.A.

Corresponsal de los Sres. Soler y Torras Hnos.

Efectúa todas las operaciones que integran la BANCA - BOLSA y CAMBIO

Manufacturas Cuero Tosas, S. A.

TOSAS

MARCA REGISTRADA

Curtidos al cromo especiales, Correas, Tiretas

Cables, Tacos, Tiratacos y todos los artículos

en cuero crudo y curtido para la industria

Despacho en Barcelona:
AUSIAS-MARCH, 21, PRAL
Teléfono 13874

FÁBRICA EN BLANES
(Provincia de Gerona)
Teléfonos 15 y 32

Garage Citroen = Calle 28 de Mayo, 17-Travesía carre- tera Madrid a Francia-Distancia 50 m.

Taller de reparaciones garantizadas a precios módicos (Garage)
(Tél. 15) Stock Citroën y Agencia de Autos Taxis de Alquiler